

Uprostorivanje rodne (ne)ravnopravnosti u odgojno-obrazovnoj ustanovi

doc. dr. sc. Marija Bartulović
doc. dr. sc. Barbara Kušević

Odsjek za pedagogiju
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Utjecaj stereotipa na proces odgoja i
obrazovanja u osnovnoj školi – 1. dio
Agencija za odgoj i obrazovanje
22. veljače 2022. godine

Uvod

- *Koje sve oblike posredovanja rodne (ne)ravnopravnosti prostorom odgojno-obrazovne ustanove u kojoj ste zaposleni primjećujete u svome svakodnevnom radu?*
- prostor kao leća kroz koju se može promatrati posredovanje roda u odgoju i obrazovanju
- prostorni obrat → pristupanje prostoru kao procesnoj materijalnosti (Crang, 2005, prema Allen, 2013)
- prostor kao treći odgajatelj (Rinaldi, 2006)

Bartulović, M. i Kušević, B. (2020). Uprostorivanje seksualne i rodne različitosti u odgojno-obrazovnim ustanovama. *Sociologija i prostor: časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja*, 58(2), 127-145.

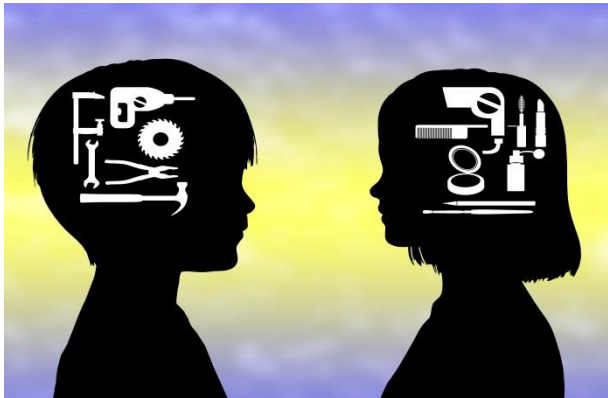

Analitički okvir za analizu modaliteta prostorne reprodukcije rodne (ne)ravnopravnosti u odgojno-obrazovnoj ustanovi

(adaptirano prema Bartulović i Kušević, 2020)

Domene uprostorivanja (adaptirano prema Cook i Hemming, 2011)		Modaliteti (re)produkcije rodne (ne)ravnopravnosti
ljudsko tijelo i aktivna dimenzija prostora (odnosi i prakse)		tjelesna ekspresija upotreba jezika obilježavanje prigodnih datuma
fizička, društvena i kulturna dimenzija prostora	tlocrt i uređenje prostora	prikazi muževnosti i ženstvenosti u prostoru ustanove organizacija i korištenje igrališta i dvorana
	dostupni materijali	poticaji za igru i učenje slikovnice, udžbenici i lektire

Zaključak

- simplificiranje koncepta rodne (ne)ravnopravnosti → nužnost intersekcijskoga pristupa analizi

Literatura

- Allen, L. (2013). Behind the bike sheds: sexual geographies of schooling. *British Journal of Sociology of Education*, 34(1), 56-75.
- Baranović, B. (2000). "Slika" žene u udžbenicima književnosti. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu.
- Bartulović, M. i Kušević, B. (2020). Uprostorivanje seksualne i rodne različitosti u odgojno-obrazovnim ustanovama. *Sociologija i prostor: časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja*, 58(2), 127-145.
- Bašaragin, M. V. i Savić, S. L. (2016). Rodnoosetljiva analiza čitanki za osmi razred osnovne škole za srpski jezik, srpski kao maternji i mađarski jezik. *Zbornik Odseka za pedagogiju*, 25, 75-97.
- Braun, A. (2011). 'Walking yourself around as a teacher': gender and embodiment in student teachers' working lives. *British Journal of Sociology of Education*, 32(2), 275-291.
- Boeke, K. i Brown, T. (2015). Gender Stereotypes of Children's Toys: Investigating the Perspectives of Adults Who Have and Do Not Have Children. *Journal of Occupational Therapy, Schools, & Early Intervention*, 8(1), 97-107.
- Cook, V. A. i Hemming, P. J. (2011). Education spaces: embodied dimensions and dynamics. *Social & Cultural Geography*, 12(1), 1-8.
- Francis, B. (2010). Re/theorising gender: female masculinity and male femininity in the classroom? *Gender and Education*, 22(5), 477-490.
- Freire, P. (2002). *Pedagogija obespravljenih*. Zagreb: ODRAZ – Održivi razvoj zajednice.
- Granger, K. L., Hanish, L. D., Kornienko, O. i Bradley, R. H. (2017). Preschool Teachers' Facilitation of Gender-Typed and Gender-Neutral Activities during Free Play. *Sex Roles*, 76(7-8), 498-510.
- hooks, b. (2014). *Teaching to Transgress. Education as the Practice of Freedom*. New York: Routledge.
- Kjara, J. I. i Kristinsdóttir, G. (2015). Schooling sexualities and gendered bodies. Experiences of LGBT students in Icelandic upper secondary schools. *International Journal of Inclusive Education*, 19(9), 978-993.
- Kolega, M., Ramljak, O. i Belamarić, J. (2011). ŠTO ČU BITI KAD ODRASTEM? Analiza zanimanja u dječjim slikovnicama. *Magistra ladertina*, 6(1), 25-35.
- Lynch, M. (2015). Guys and dolls: a qualitative study of teachers' views of gendered play in kindergarten. *Early Childhood Development and Care*, 185(5), 679-693.
- Martínez-Andrés, M., Bartolomé-Gutiérrez, R., Rodríguez-Martín, B., Pardo-Guijarro, M. J. i Martínez-Vizcaíno, V. (2017). "Football is a boys' game": children's perceptions about barriers for physical activity during recess time. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 12(1), 1-9.
- Meland, A. T. i Kaltvedt, E. H. (2019). Tracking gender in kindergarten. *Early Childhood Development and Care*, 189(1), 94-103.
- Paechter, C. i Clark, S. (2007). Learning gender in primary school playgrounds: findings from the Tomboy Identities Study. *Pedagogy, Culture & Society*, 15(3), 317-331.
- Rinaldi, C. (2006). In *Dialogue with Reggio Emilia. Listening, researching and learning*. London: Routledge.
- Snow, D., Bundy, A., Tranter, P., Wyver, S., Naughton, G., Ragen, J. i Engelen, L. (2019). Girls' perspectives on the ideal school playground experience: an exploratory study of four Australian primary schools. *Children's Geographies*, 17(2), 148-161.
- Sunderland, J. (2006). 'Parenting' or 'mothering'? The case of modern childcare magazines. *Discourse & Society*, 17(4), 503-527.
- Taylor, C. A. (2013). Objects, bodies and space: gender and embodied practices of mattering in the classroom. *Gender and Education*, 25(6), 688-703.
- Tomac, Z., Šumanović, M. i Rastovski, D. (2013). Tjelesna i zdravstvena kultura iz perspektive učenika osmih razreda osnovne škole. *Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*, 59(29), 463-477.
- Weisgram, E. S., Fulcher, M. i Dinella, L. M. (2014). Pink gives girls permission: Exploring the roles of explicit gender labels and gender-typed colors on preschool children's toy preferences. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 35(5), 401-409.
- Willig, C. (2016). *Kvalitativna istraživanja u psihologiji*. Beograd: Clío.
- Žene i muškarci u Hrvatskoj 2020. (2020). Zagreb: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske. https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/menandwomen/men_and_women_2020.pdf (10. 2. 2022.)

